

Čtení na pokračování,
Část dvacátá třetí:

Sotos Chondropoulos:

Svatý Nektarios - Svátý našeho století

Kapitola VII/3 - pokračování

Od prvního setkání si Nektarios mladíka zapamatoval. Jednoho večera ho náhodou viděl, jak se opírá o strom a chvěje se při poslouchání ptačího cvrlikání. Nektarios se rozhodl k němu přistoupit, protože měl zkušenost, že pouze lidé velmi šťastní nebo velmi smutní se dokážou chvět při poslouchání ptačího zpěvu. Když přišel blíž, zpozoroval, že chlapcovy oči jsou červené a oteklé.

„Co tě trápí, Nicolasi?“ zeptal se jemně Nektarios, aby ho nepolekal. Mladík sklopil hlavu, zčervenal jako řepa a rychle si osušil oči. Nicméně neřekl ani slovo.

„Je to tvoje právo skrýt všechno, co ti působí smutek, ale měl bys vědět, že schovávat věci v sobě poškozují jak tělo, tak duši. Přináší to melancholii a odstup od ostatních, a kromě toho, ty by ses opravdu neměl cítit smutný. Jsi člověkem, korunou stvoření a ve tvém případě rovněž křesťanem se všemi výsadami. Pamatuj, že láska našeho Spasitele, Ježíše Krista, má s tebou plány, stejně jako s každou oddanou duší.“

Když to Nicolas uslyšel, postoupil dopředu, krátce se zastavil a zašeptal k Nektariovi: „Plán pro mě je být zničen ... ztracen.“

„Jak ... proč? Jak to můžeš vědět: Kdo ti to předpověděl?“

Nicolas vsunul ruku do kapsy a vytáhl dopis. Povzdechl a potom jej podal Nektariovi, aby si jej přečetl.

Nektarios rychle sáhl pro brýle a zavedl mladíka blíže ke školní budově, kde bylo světlo. Vypadalo to, že Nicolasův strýc a poručník z jeho domovského města byl osobou zodpovědnou za placení jeho školného a stravy. Byl to on, kdo napsal Nicolasovi dopis, a dovolil si poznamenat, že jeho otec, o němž psal jako o povaleči a opilci, zešílel. Rovněž psal, že jeho ubohá nevlastní matka poslala jeho sestry do Yanniny jako služky.

Díky dopisu Nektarios ztratil řeč. Soucitně hleděl na mladíka a nemohl si pomoci, ale také se roztřásl. „Mé dítě, mé dítě ...“ Pokoušel se najít správná slova, ale nedařilo se mu to. Život opět jednou ukázal svoji temnou stránku.

Nektarios instinktivně uchopil Nicolase za ruku a vedl ho ke kapli. Přistoupili k ikoně přesvaté Bohorodice a Nektarios se za něj začal modlit a po celou dobu plakal. Stejně tak Nicolas.

Následující den byl Nicolas velmi klidný. Škola končila, závěrečné zkoušky byly blízko a se vším tím rozrušením nebyl Nicolas schopný odjet na několik dní na sever, aby vyhledal sestry a o všem si pohovořili.

Příští týden Nicolas onemocněl, dostal zimnice a horečky. Zpočátku se to nezdálo nijak vážné, aby se volal školní doktor. Později se pokoušel snížit Nicolasovu teplotu způsobem, který byl tehdy obvyklý. Nebyl však úspěšný. Uběhl týden, potom deset dní. Nicolas byl velmi oslabený horečkou a jeho sladký, melodický hlas byl slabý.

V tomto okamžiku bylo povoláno lékařské konzilium. Nebyli schopni rozpoznat problém, a tak se rozhodli, ať už dobře nebo špatně, že ho pošlou do sanatoria, které bylo postaveno díky královně Olze, panu Syngrovi, Petrakiskému klášteru a jiným. Hlavní tajemník a člen panujícího výboru trval na tomto rozhodnutí a dále navrhoval, aby dali také vědět jeho poručníkovi. Nektarios je však nabádal, aby to nedělali, a ponechali chlapce co nejlíže. Dokonce osobně zaručoval zaplacení výdajů, které by taková změna rozhodnutí stála. „Proč,“ říkal, „by měl tento zraněný, nevinný anděl, nesoucí tak těžký kříž, trpět ještě více.“

A tak poslali Nicolase do nemocnice přímo naproti škole, kde mu Nektarios mohl být nablízku.

V noci, když ho tam odváželi, se zahleděl do Nektariových očí a zašeptal: „Vidíte, vaše Eminence, je Boží vůle, abych zemřel.“

Ačkoliv váhal, odpověděl mu Nektarios: „O tom pochybuji.“

Následujícího dne zahájil Nektarios celonoční bdění k Panně Marii. „Paní, Bohorodice,“ modlil se, „Prosím Tě za Nicolase. Prosím tě vroucně, přimluv se u svého Syna, aby toto dítě uzdravil. S nejvyšší pokorou a se svými skrovnými schopnostmi slibuji, že Ti složím několik děkovných chvalo zpěvů. Jak víš, přesvatá Matko, je velmi zraněný ... Ach, požehnaná Panno, má tak sladký hlas, a je tak mírumilovný, prosím vyslyš moji prosbu.“

Za svítání byl Nektarios unavený a vyčerpaný. Jeho nespoutaný entusiasmus k vyučování pohasl. Každou volnou chvíli, kterou měl, strávil návštěvami Nicolase. Kdyby byl jeho rodičem, nemohl by ho milovat více.

Jeho mladý přítel z Lamia, Constantin Sakkopoulos, varoval Nektaria, že se bojí, aby sám neonemocněl, což by byla tragédie pro školu a pro všechny, kdo ho mají rádi, rovněž pro něho.

„Když je někdo, koho mám rád, nemocný, i já jsem nemocný,“ odpověděl.

Později toho dne po návštěvě Nicolase v nemocnici, a při obvyklé únavě až k zemdlení, ho zastavil generální sekretář školy. „Před osmi lety jsme pohřbili dvanáct studentů, ale alespoň jsme věděli, že to bylo způsobeno epidemií neštovic.“ Nektarios přikývl a každý pokračoval svojí cestou.

Další sobotu požádal Nektarios všechny studenty a personál školy, aby se k němu připojili při celonočních modlitbách za Nicolase. Účast byla ohromující. Kaple byla přeplněná a soucit takřka hmatatelný.

Po přímluvné bohoslužbě, během dvou hodin spánku, jemuž se Nektarios oddal, mu bylo předpovězeno, že se stane zázrak. Přesvatá Bohorodice se mu ukázala ve své kráse a s nesmírným soucitem mu řekla: „Odpočívej, mé dítě. Pán chlapce vyléčil.“ Příští odpoledne, při obědě ve školní jídelně už to byl zase ten starý Nektarios. Postavil se a všem sdělil:

„Děti,“ oznámil veřejně, „Bohorodice vyslyšela vaše prosby. Byla velmi dojata láskou, kterou jste prokázali svému spolužákovi, že se ujala vaší prosby a přimluvila se u Pána. Náš bratr Nicolas bude opět zdrav.“

Po Nektariově zprávě následoval rozruch. Studenti byli buď zmatení nebo vyloženě nedůvěřiví. Věděli, že večer před tím dávali lékaři Nicolasovi už jen několik dní života. Zdáli se být přesvědčeni, že Nicolas bude prohlášen za mrtvého během několika následujících hodin. A přesto ten večer zažili v nemocnici velké překvapení. Nicolas otevřel oči, usmál se a hovořil se sestrou, která měla službu, pojedl trochu jídla a potom klidně v noci usnul. Od dalšího dne se začal uzdravovat.

O tři roky později světil Nektarios Nicolase na diákona v chrámu Chrysospiliotissa (chrám Naší Paní ze zlaté jeskyně na Kypru), a nedlouho poté se stal archimandritou. Jeho sladký hlas hluboce rozuměl zvolání „Bohorodice Panna, Nejpožehnanější“, které zpíval při slavnostech. Tehdy začal Nektarios skládat chvalozpěvy k Bohorodici, jak slíbil:

Zpěvem chval tě budu oslavovat, ó Přečistá,
která jsi oslavila náš národ.
Zapřísahám Tě, která jsi nejchvályhodnější,
aby ses vždy přimlouvala u svého Syna.

Když časem těchto chvalozpěvů přibývalo a bylo načase je zveřejnit, v předmluvě napsal toto věnování:

Ke chvále a slávě Kristovy Matky Panny, neboť rychle rozumí i pomáhá a chrání ty, kdo ji vzývají. Chci tímto vyjádřit svoji nezměrnou vděčnost k ní za mnohá dobrodiní, která mi prokázala, a která mi způsobila velkou radost.

KAPITOLA VIII/3

Zhruba po roce a půl od zázračného uzdravení mladého sladkopěvce Nicolase se celá země po revoluci na Krétě a po neúspěšné řecko-turecké válce z roku 1897 ocitla ve zmatku. Válka plnila strachem a zoufalstvím jak srdce Athéňanů, tak obyvatel venkova, vesničanů i ostrovanů. Právě tehdy napsal student

Rizarioské školy a Nektariův přítel z Lamia, Constantin Sakkopoulos, jednomu starému spolužákovi a vzdálenému příbuznému z Lamia tento dopis:

Drahý Agamemnone,

Všechny strašné události, jimiž naše země nyní trpí, otřásly samozřejmě každým z nás. Moje rodina se našťástí rozhodla opustit Lamii a přesídlit do hlavního města. Můj otec, díky pomoci našeho nejctihodnějšího děkana, dostal možnost pracovat v Syngrosově podniku. Nicméně život tady je velmi nákladný. Vlastně zde musíš kupovat i pampelišky. Vypadá to, že nejíme nic jiného, a přesto máme nedostatek.

Psal jsi mi, že často chodíš kolem našeho domu a jsi smutný, když ho vidíš, protože myslíš na to, že naše místo obsadili nájemníci. Říkáš, že ti chybí úsměv mé maminky a dobrota mého bratra. Mimochodem můj bratr se chystá příští rok do školy studovat literaturu. No, myslím si, že by mohl být dobrý nápad, aby ses ty i tvoje rodina usadil v Athénách. Vlastně nerozumím tomu, proč tak dlouho otálíš, a také bych tě opravdu rád viděl. Alespoň už se nemusím bát o tvoji bezpečnost, když car Mikuláš zakročil a zabránil barbarům pokračovat v jejich cestě dolů na Peloponés.

K tomu, jak jsi mi psal ohledně kněžství a bratrství, nemohl jsi se, milý Agamemnone, více mýlit. Přejí si, abych byl hoden dosáhnout oné vysoké a velké služby kněžství. Nicméně a naneštěstí, se necítím být hoden a schopný přijmout na sebe takovou zodpovědnost. Nemysli si, že ti nerozumím, neboť vím, že jsi vždy miloval učená právnická povolání, a že několik nevzdělaných, zaostalých kněží, zvláště v horských oblastech, mohlo ovlivnit tvůj názor na kněžství. I přesto si jistě, můj příteli uvědomuješ, že pod tureckou nadvládou a útlakem to byla právě naše křesťanská víra, která nás zachovala nedotčené. Bez ní bychom nebyli ničím, protože co jiného, než krásu pravoslaví může naše chudá země ukazovat světu. Nebo bychom měli předkládat její hlad, neúrodnou horskou půdu, katastrofy či rozhádané politiky?

Na rozdíl od našich zmatených politiků může moudrý duchovní bránit chaosu, vést nás ke ctnostem a zachránit stovky duší. Může znovu přinést lásku do srdcí, která ji už léta necítila a nezakusila ... Vždyť přece láska byla důvodem, proč byl Kristus ukřižován. Tady ve škole máme kupříkladu obrovské štěstí, protože máme nejpožehnanějšího vedoucího, který se dennodenně snaží udělat z nás osobnosti hodné velkého poslání služby církvi.